

SUOMEN TEATTERIT – FINLANDS TEATRAR RY TOIMINTAKERTOMUS 2012

JOHDANTO

Suomen Teatterit – Finlands Teatrar ry:n (STEFI) toiminta-ajatus on työskennellä yhdistyksen jäseneteattereiden toimintaedellytysten edistämiseksi ja turvaamiseksi maassamme.

Suomen teatterit ajavat yleisönsä etua yhdistämällä osaamisensa ja vaikutusvoimansa Suomen Teatterit ry:ssä, jotta katsojat voivat nauttia mahdollisimman korkeatasoisesta ammattiteatterista kohtuuhintaan.

Suomen Teatterit ry:n toiminnan keskeisiä muotoja ovat kulttuuripoliittinen edunvalvonta, työnantajajärjestönä toimiminen sekä koulutustoiminta. Näitä tukevat jäsenistöä palveleva runsas tiedotustoiminta, tiivis yhteistyö jäseneteattereiden ja muun alan järjestökentän kanssa sekä kansainvälinen yhteistoiminta ja edunvalvonta.

Taiteellisen toiminnan osalta kotimainen teatteri säilytti pitkälti vielä edellisvuosien menestyksekkään toiminnan tasonsa taantumaan liittyvästä taloudellisten resurssien kapenemisesta huolimatta. Uusia kotimaisia kantaesityksiä esitettiin edelleen verrattain paljon. Vierailutoiminnan vaikeutumista oli kuitenkin havaittavissa jo useissa paljon kiertävissä teattereissa, kun tilaajien kulttuurimäärärahat ovat joutuneet vaikeina taloudellisina aikoina ahtaalle kiertämisen kustannusten edelleen kasvaessa. Henkilötyövuoden hinnan korjausohjelman vaikutukset eivät enää vuonna 2012 näytelleet aiempien vuosien lailla niin merkittävää osaa teattereiden talouden kehityksessä, kun uudet hallituskauden mittaiset säästötoimenpiteet olivat jo kääntäneet valtion tukien kehityksen taaksepäin lähes vuoden 2010 tasolle.

Toimintavuotta 2012 leimasi edelleen varautuminen yhä synkkenevään taloussuhdanteeseen, joka Euroopassa näyttäytyi yhä välimeren maiden velkakriisinä ja tämän vaikutuksina läpi Euroopan. Suomen tasolla merkittävin talouden uhka kulttuurille näyttää koskevan vuosia 2014 ja 2015, jolloin Veikkauksen kautta kulttuurille kanavoitavan rahoituksen säätiöittämis-toimenpiteisiin liittyen, ja uusien edunsaajien lisärahoituksen järjestymisestä ei ole varmuutta. Keskustelua aiheesta käytiin mm. teatterialan rahoitusta koskevassa seminaarissa Tampereen teatterikesässä elokuussa 2012, mutta julkisesti asiaa kommentoinut kulttuuriministeri Arhinmäki ei osannut vielä myöhemmin syksyllä 2012 sanoa varmasti, kuinka tilanne hoidetaan. Ministeri valotti tuolloin kuitenkin mahdollisuutta helpottaa erityisesti kaikkiin kulttuurin edunsaajiin kohdistuvaa leikkausuhkaa Veikkauksen vararahastojen avulla.

Teatterirahoituksen kehityksestä voidaan yleisesti todeta, että valtion teatteri- ja orkesterituen leikkauksia jatkettiin määräaikaisella budjettilailla, jolla 5 miljoonan euron leikkaus teatteri- ja orkesterilain mukaisiin tukiin on säädetty vaikutuksiltaan koko hallituskauden mittaisiksi. Toteutettujen lisäleikkausten vaikutuksesta valtionosuusteattereiden valtion rahoitus vuodelle 2012 taantui lähelle vuoden 2010 tasoa. Kaupunkien teatterituki säilyi vaikeassa taloustilanteessa suurin piirtein entisellään, mutta indeksikehitystä kaupunkien keskimääräinen tukikehitys ei ole seurannut vuosiin.

Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) edisti keväällä 2012 myös tavoitettaan siirtyä valtionosuusjärjestelmän piirissä teattereiden toiminnan mittaamiseen ja arviointiin. Ensimmäiset koekyselyt tehtiin jo vuonna 2011 ja keväällä 2012 toteutettiin laajempi kysely kaikille valtionosuusteattereille. Kyselyn perusteella tehdyt mittaristoa koskevat koelaskennat

osoittivat kuitenkin nopeasti, että teattereiden (sekä orkestereiden ja museoiden) toiminnan laadun tai tuloksellisuuden mittaaminen ei ollut mielekästä keväällä 2012 kokeillun mallin mukaisesti. Asian jatkovalmistelu aloitettiin syksyllä 2012 yhteistyössä kulttuurialan järjestöjen kanssa.

Työehtosopimustoiminnassa oli vuorossa seesteisempi ajanjakso, kun vielä teatterimuusikkojen työehtosopimuksetkin yhdenmukaistettiin muiden pitkien sopimuskausien kanssa jatkamaan vuoden 2013 loppuun. Teatterialan työehtosopimukseen liittyvät uudet määräykset vuosilomien käytöstä ja lomanpidennyksiin liittyvistä työ- ja lomapäivien sijoittelusta astuvat asteittain voimaan vuosina 2012 ja 2013.

Kehittämiprojektit ja muu teatterialan yhteistyö jatkui aktiivisena osana Suomen Teatterit ry:n toimintaa. Suomen Teatterit ry valmisteli yhdessä Kulttuuria kaikille -palvelun kanssa laajan teatterialan esteettömyyskartoituksen, jonka osana laadittiin myös kattava opas. Sen tavoitteena on tuoda esiin erilaisia esteettömyyden edistämistä tukevia keinoja ja välineitä teattereille. Thalia-gaala toteutettiin jälleen keväällä, tällä kertaa uudella tuotantomallilla Helsingissä Svenska Teaternissa. Kiinteiden ja ryhmämuotoisten teattereiden yhteistyötä edistämään tarkoitettu Tekijä-hanke eteni toiseen konkreettiseen vaiheeseensa, kun toinen esitysten hakukierros toteutettiin.

KULTTUURIPOLIITTINEN VAIKUTTAMINEN

Perustehtävänsä kulttuuripoliittisen vaikuttamisen alalla STEFI oli toimintavuonna 2012 yhteydessä eduskuntaan, opetus- ja kulttuuriministeriöön sekä valtionvarainministeriöön teattereiden rahoituskysymyksissä ja muissa teattereiden toimintaympäristöön vaikuttavissa asioissa. Kuntakentällä vaikutettiin kuntien päättäjiin sekä suoraan että Kuntaliiton kautta. Vuosi 2012 oli kuntavaalivuosi, mistä syystä Tampereen Teatterikesän yhteydessä päätettiin laajemmasta kuntavaaliedokkaksiin ja myöhemmin kulttuuria käsitteleviin lautakuntiin valittuihin poliittisiin päättäjiin kohdistavasta vaikuttamisohjelmasta, joka myös toteutettiin kahdessa osassa syksyllä ja vuodenvaihteessa.

Valtion tuen kehitys vuonna 2012

Valtion vuoden 2012 talousarvio oli valtionosuusleikkausten johdosta teatterirahoituksen kannalta kehitykseltään negatiivinen, vaikka ennen leikkauksia teattereiden tukiin laskettiin ensin indeksit. Tämä kuitenkin osaltaan lievensi leikkausten konkreettista vaikutusta. Henkilötyövuoden hinnankelitys oli ensimmäistä kertaa vuosiin negatiivinen ja henkilötyövuoden arvonlisäverottomaksi yksikköhinnaksi muodostui 54 439 euroa.

Valtakunnalliseen ja alueelliseen toimintaan tarkoitettu tuki, jota myönnetään teatteri- ja orkesterilain 6a §:n perusteella, oli suuruudeltaan aiempien vuosien tasoa, yhteensä n. 3,34 miljoonaa euroa. Tästä summasta osoitettiin 150 000 euroa teattereiden kehittämishankkeisiin ja 173 000 euroa kiertuetoimintaan.

Teatteri- ja orkesterilain ulkopuolisten ammattiteatterien tuessa ei tapahtunut olennaista muutosta vuonna 2012, mutta syksyllä kiinnitettiin huomiota siihen huolestuttavaan seikkaan, että tähän pieneen määrärahaan ehdotettiin leikkauksia vuoden 2013 talousarviossa.

Valtion vuoden 2013 talousarvio

Talousarviossa vuodelle 2012 henkilötyövuoden hinta putosi teatteri- ja orkesterilakiin kohdistetun 5 miljoonan euron lisäleikkauksen johdosta. Hintaan kuitenkin laskettiin laskennallinen indeksikorotus ennen leikkausten toteuttamista. Henkilötyövuosien määrä säilyy edelleen ennallaan, joten teatterille myönnettävien henkilötyövuosien kokonaismäärä on 2469, joka sisältää myös valtionosuusjärjestelmän piiriin otetun uuden vos-teatterin Glims&Glomsin henkilötyövuodet. Suomen Kansallisteatterin avustus pysyi 11,5 miljoonaan euron tasolla.

STEFI korosti lausunnoissaan yhdessä Suomen sinfoniaorkesterit ry:n kanssa valtionosuuslakiin kohdistuvien leikkausten vaikutuksia mm. alan freelancereiden työllisyyteen ja teattereiden ja orkestereiden toimintaedellytyksiin alalla, jossa pienellä rahoituksella saadaan paljon hyvää aikaan. Ministeriöstä vakuutettiin, että leikkauksista huolimatta ministeriön tavoitteena on jatkaa valtionosuuksien korottamista hallituskaudella indeksien mukaisesti, ja syksyllä 2012 kävikin ilmi, että indeksikehitys teattereille vuonna 2013 turvattiin veikkausvoittovaroista. Koko hallituskauden mittainen leikkausohjelma tarkoittaa kuitenkin sitä, että kehitys on tuntuvasti jäljessä vuosien 2008-2010 indeksikorjausohjelman jälkeisestä, teatteri- ja orkesterilain mukaiseksi hintakehitykseltään korjatusta lähtötilanteesta.

Teatteri ja kunnat

Etelä-Euroopan talouskriisin johdosta levinnyt yleinen talouden taantuma syksystä 2011 eteenpäin vaikuttaa edelleen myös kuntatalouteen kohdistuviin paineisiin rajusti tulevaisuudessa. Kuntarahoitus teattereille ei kokonaisuudessaan seurannut indeksikehitystä, mutta pääosin kuitenkin säilytti entisen tasonsa. Loppuvuodesta vaikutti myös siltä, että aivan olennaisia leikkauspaineita teattereiden kunnanavustuksiin ei kohdistuisi vuodelle 2013.

Valtakunnallisen teatteriverkon ja sen kokonaisrahoituksen kannalta voidaan edelleen panna merkille, että jo useita vuosia on jatkunut kehitys, jossa kuntien vos-korotusohjelman aikaisista kunnan rahoituksen leikkauksista kärsivät tietyt täyskunnalliset teatterit ovat leikkausten seurauksena menettäneet henkilötyövuosia valtion rahoituksessa. Kun valtionosuudet jaetaan edelleen laskennallisen 2469 henkilötyövuoden mukaan, nämä menetetyt henkilötyövuodet siirtyvät muille teattereille. Samoin kävi niiden henkilötyövuosien osalta, jotka myönnettiin uudelle vos-teatterille Glims&Glomsille. Henkilötyövuosien kokonaismäärää vuodelle 2013 ei lisätty, joten pienen uuden vos-teatterin henkilötyövuodet vähennettiin muilta vos-teattereilta.

Kunnallisissa teattereissa liikehdintä mahdollisen yksityistymisen suuntaan jatkui rauhalliseen tahtiin. Oulun kaupunginteatterin yksityistyttyä on yksityistymisprosessi ollut käynnissä Turussa, jossa tehtiin kesällä 2012 päätökset yksityisen teatteriosakeyhtiön perustamisesta. Yksityinen Turun Kaupunginteatteri ei kuitenkaan aloita kaupungin organisaatiosta erillistä toimintaa vielä vuoden 2013 aikana.

Muuta kulttuuripoliittista edunvalvontaa

Veikkauksen edunsaajien toiminta

Kulttuurin, liikunnan ja nuorisotyön edustajat tapasivat säännöllisesti toimintavuoden aikana. Vuoden 2012 keskusteluissa korostui vuosille 2014-2015 sijoittuva Veikkauksen edunsaajakohteiden joukon laajeneminen ja valmistautuminen koordinoituun kannanmuodostukseen suhteessa vaihtoehtoihin toimenpiteisiin, joilla vuoden 2014 leikkaushkaa voidaan mahdollisesti lieventää. Asialla on Veikkauksen vararahastojen osalta välitön liityntä Olympiastadionin peruskorjaushankkeeseen, joka tulee vaatimaan valtiolta huomattavaa, rahastojen kautta todennäköisimmin katettavaa panosta.

Edunsaajat joutuivat edelleen pohtimaan myös kysymystä Veikkauksen toiminnan turvaamisesta Euroopan tasoisen peliyhtiöpolitiikan tasolla. Edunsaajien ja ministeriön yhteinen edunvalvontahanke käynnistettiin, ja EU:n rahapelipolitiikkaan erikoistunut asiantuntija Petri Lahesmaa koordinoi Brysselissä ja Suomessa kotimaisen rahapelimonopolin aseman tulevaisuuden turvaamista. Edunsaajien yhteinen intressi on pyrkiä vaikuttamaan asiassa niin, että rahoitukseen kohdistuvat uudet haasteet saadaan ratkaistua mahdollisimman järkevästi.

Kannettavien mikrofonien aaltoalueuudistus

STEFI seurasi edelleen aktiivisesti liikenne- ja viestintäministeriön hanketta, jolla ministeriö ohjaa nykyisellä taajuusalueella toimivan langattoman lähetin- ja mikrofoniliikenteen uusille taajuuksille pois nykyiset taajuudet ostavien kaupallisten toimijoiden tieltä. Käytännön säännöstasolle edenneessä hankkeessa liiton ensisijainen intressi on turvata teattereissa käytettyjen langattomien mikrofonien toimintamahdollisuus myös jatkossa. Asia oli edelleen ajankohtainen myös eurooppalaisella tasolla, jossa tehtiin yhteistyötä Pearle*:n, Euroopan esittävän taiteen työnantajaliittojen järjestön, kanssa. Uudistus on jo toteutettu joissakin pohjoisemman Euroopan maissa, mm. Ruotsissa.

Vuoden 2013 loppuun mennessä toteutettavalla siirtymäajalla on turvattu teatterien ja muiden aaltoalueita ammattimaisesti käyttävien toimijoiden mahdollisuudet sopeutua tilanteeseen ja turvata uudet ja toimivat edellytykset langattomien mikrofonien liikenteelle. Laitteiden uushankinnasta koituvien kulujen korvausasia oli kuitenkin edelleen vuoden 2012 lopussa auki. Ministeriö on aikanaan tehnyt esityksen, jossa aaltoalueuudistuksen seurauksena syntyvistä välttämättömistä laitehankinnoista menetyksiä kärsivät langattomien mikrofonijärjestelmien käyttäjät saivat kompensatiota todennäköisesti OKM:n kautta kanavoitavan tuen muodossa.

Liikenne- ja viestintäministeriön (LVM) aikanaan ehdottaman 5,4 miljoonan euron määrärahan on ennustettu olevan mittaluokaltaan riittämätön suhteessa uudistuksen aiheuttamaan laitteiston välttämättömään uudistustarpeeseen. Valtion talousarvioehdotukseen vuodelle 2013 määrärahaa ei esitetty mukaan lainkaan. Syksyllä määrärahan toteuttamisen puolesta pyrittiin järjestelmällisesti vaikuttamaan päättäjiin talousarvioesityksen käsittelyn aikana, ja vaikuttaminen liikenne- ja viestintävaliokunnassa, valtiovarainvaliokunnassa, mediassa ja suoraan eduskuntaryhmiin tuotti tulosta: asia on laitettu uudestaan lausunnoille asiaan liittyviin ministeriöihin, mutta kertaluonteisen kompensatorian kohtalo ratkeaa vasta vuoden 2013 aikana. Laitteistot, jotka eivät ole säädettävissä toimimaan uusilla taajuuksilla, on uusittava vuoden 2013 loppuun mennessä.

Teatterialan poliittisia linjauksia kehittävä Valo-työryhmä

Aikaisempina vuosina OKM:n asettaman Vares-työryhmän yhteydessä toiminut teatterijärjestöjen epävirallisempi keskusteluryhmä jatkoi edelleen keskusteluja teatterialan poliittisista linjauksista. Työryhmä on käsitellyt kokouksissaan hyvin laajasti teatterialan eri toimintamuotoja, rahoitusta, koulutuspolitiikkaa, kiertueita, aluekeskuksia, soveltavaa teatteria, yleisötyötä ja saavutettavuutta.

Työryhmän keskusteluja ja johtopäätöksiä on kirjattu ylös teatterialan poliittiseksi ohjelmaksi, jota käsitellään teatterialan järjestöissä vuoden 2013 aikana.

Keskusliiton teatteri-illat kansanedustajille ja muu suora vaikuttaminen

STEFI ja Suomen Teatterijärjestöjen Keskusliitto järjestivät jälleen yhteistyössä kausittaiset teatteri-illat eduskunnan valtiovarain- ja sivistysvaliokuntien jäsenille, heidän avustajilleen ja eduskunnan virkamiehille. Tapahtuma järjestettiin keväällä Stella Polariksessa, jossa nähtiin improvisoitu teatteriesitys, sekä syksyllä Ryhmäteatterissa, jossa vieraat pääsivät seuraamaan esitystä Eduskunta II. Molemmat esitykset keräsivät huomattavan joukon edustajia ja valiokuntien työntekijöitä kuulemaan ja keskustelemaan esitysten jälkeen ajankohtaisista

teatteripoliittisista aiheista. Edustajilla oli mahdollisuus keskustelun ohessa esittää kysymyksiä järjestöjen edustajille ja esityksiin osallistuneille alan ammattilaisille. Näillä tapaamisilla on suuri merkitys yhteyksien solmimisen ja verkostoitumisen kannalta.

Veikkauksen edunsaajat järjestivät koordinoitun toimittajatapaamisen Olympiastadionilla. Tapaamisen aiheena oli erityisesti Veikkauksen monopoliasemaan vaikuttava EU-sääntely ja Suomen rahapelipolitiikkaa koskevat ratkaisut.

Satupäivä-tapahtuma kasvoi edelleen

Lastenteatterivuoden 2008 pohjalta syntynyt Satupäivä on vakiinnuttanut paikkansa vuosittain juhlittavana itsenäisenä tapahtumana. Satupäivällä halutaan korostaa satujen, lastenkirjallisuuden- ja kulttuurin merkitystä lasten kasvuun, mielikuvituksen kehittämiseksi ja taiteen vastaanottamisen oppimiselle ja varmistaa lasten ja nuorten pääsy elävän ja laadukkaan lastenkulttuurin äärelle.

Sadun nimipäivänä, torstaina 18.10.2012 Satupäivä juhli viisivuotissyntymäpäiviään. Satupäivä on kasvanut pienestä kampanjasta valtakunnalliseksi tapahtumaksi, joka vuosittain tuo iloa tuhansille sadun ystäville. Vuonna 2012 mukaan lähti yli 200 tapahtumajärjestäjää yhteensä 73 eri paikkakunnalta. Satupäivän ohjelmassa edustettuina olivat eri taiteenlajit lastenkirjallisuudesta ja kuvituksesta teatterin ja tanssin kautta sarjakuvaan ja roolipeleihin. Myös eri kielet ja kulttuurit pääsivät esille: suomen lisäksi Satupäivänä järjestettiin tapahtumia ruotsiksi, saameksi, englanniksi, saksaksi, venäjäksi, italiaksi ja islanniksi.

Satupäivän päätapahtumaa juhlittiin Teatterimuseossa, jossa järjestettiin satuteemaisia työpajoja lapsille ja nuorille, Satupäivän avajaiset näyttelijä Seela Sellan johdolla ja paneelikeskustelu satujen käytöstä opetuksessa ja taidekasvatuksessa. Kaikille avointen satutapahtumien lisäksi Satupäivän tavoitteena on viedä sadut lasten ja vanhusten luo. Tähän liittyen päiväkoteihin, kouluihin ja palvelutaloihin jalkautui Satupäivänä näyttelijöistä, kirjailijoista, kuvittajista, opiskelijoista ja isovanhemmista koostuva vapaaehtoisten sadunlukijoiden joukko. Lisäksi monet koulut ja päiväkodit järjestivät omia Satupäivätapahtumiaan.

Vuonna 2012 Satupäivä sai avustukset Alfred Kordelinin rahastolta, WSOY:n kirjallisuussäätiöltä ja Uudenmaan Taidetoimikunnalta. Avustuksilla Satupäivälle palkattiin projektisihteeri HuK Iida Turpeinen ja katettiin päätapahtuman kulut. Suomen Teatterit ry vastasi Satupäivän hallinnoinnista, tarjosi projektisihteerille työtilat ja järjestösihteeri Taija Kyheröinen osallistui Satupäivän toimikunnan työskentelyyn ja päätapahtuman järjestelyihin.

Seuraavan kerran Satupäivää vietetään Sadun nimipäivänä 18.10.2013. Vuoden 2013 rahoitus on toistaiseksi auki, sillä mm. Satupäivää kahtena edellisenä vuonna rahoittaneelta Kordelinin säätiöltä ei saatu avustusta.

TOIMINTA TYÖNANTAJALIITTONA

Palkantarkistukset vuonna 2012

Työehtosopimusten mukaiset korotukset toteutettiin vuonna 2012 seuraavasti:

Vakinaisten ja tilapäisten teatterimuusikoiden työehtosopimukset

yleiskorotus	1.1.2012	1,7 %
järjestelyvaraerä	1.1.2012	0,7 %

Teatterialan työehtosopimus

yleiskorotus	1.1.2012	2,4 %
yleiskorotus	1.9.2012	0,4 %
järjestelyvaraerä	1.9.2012	0,3 %

Näyttelijöiden työehtosopimus

yleiskorotus	1.4.2012	2,4 %
esityslisän korotus	1.8.2012	0,6 %

Suomen Kansallisteatterin työehtosopimus

yleiskorotus	1.3.2012	2,4 %
järjestelyvaraerä	1.5.2012	0,8 %

Työehtosopimustoiminta

Teatterialan työehtosopimusten pitkät sopimuskaudet jatkuvat vuoden 2013 loppuun saakka, eikä vuoden 2012 aikana tehty sisällöllisesti uusia työehtosopimusratkaisuja. Teatterimuusikkojen työehtosopimuksetkin sovittiin seuraamaan tasoltaan kunta-alan palkkakehitystä vuosien 2012 ja 2013 aikana.

Vuoden 2012 lopulla alkoi näkyä yhä selkeämmin teatteri- ja orkesterilain valtionosuuksiin kohdistuneitten leikkausten vaikutus koko alalla sekä samanaikaisesti kuntatalouden ahdinkoon liittyvä teatteriesitysten tilaajatahojen resurssien niukkuus, joka on alkanut vaikuttaa erityisesti kiertävien esitysten tilauksiin. Kun tässä tilanteessa on alettu valmistautua siihen, että kattavasti koko kulttuurin alan valtionrahoitusta uhkaavat uudet leikkaukset vievät lisää valtion rahoitusta alalta vuosina 2014-2015, on jo toimintavuoden lopussa ennakoitavissa vuoden 2013 aikana käytävistä työehtosopimusneuvotteluista työlästä prosessia.

Muut sopimukset

Gramexin kanssa solmitun äänitallenteiden käyttökorvaussopimuksen hinnoitteluun tehtiin sovittu käytännön mukainen indeksitarkistus vuodelle 2012. Syksyllä hintoihin sovittiin 3,3 prosentin tarkistus. Vastaavasta tarkistuksesta sovittiin syksyllä Teoston kanssa voimassa olevaan sopimukseen muun kuin ns. suurten oikeuksien kohteena olevan musiikin käytöstä teatteritoiminnassa.

Suomen Näytelmäkirjailijaliiton kanssa käytiin vuonna 2012 keskusteluja näytelmäkirjailijoilta tilattavien töiden tilaus- ja esitysoikeuksien hintoja koskevan suositussopimuksen kehittämisestä. Neuvottelut osoittautuivat vaikeiksi, kun erillisessä asiaa varten perustetussa työryhmässä Sunklon esittämät vaatimukset sopimuksen kehittämiseksi olisivat tarkoittaneet kustannusten nousua näytelmäkirjallisuuden käytön osalta useita kymmeniä prosentteja. Työryhmään osallistuivat STEFI:stä toimitusjohtaja Saarikivi, hallituksesta Jussi Helminen ja Harri Natunen, sekä talous- ja hallintojohtaja Helena Ahonen Helsingin kaupunginteatterista.

KOULUTUS, TUTKIMUS JA PROJEKTIT

Suomen Teatterit ry toimi aktiivisesti vaikuttaakseen maamme taiteen koulutukseen yleensä ja erityisesti teatterialan ammatilliseen koulutukseen. Tavoitteena oli turvata alan koulutetun, pätevän työvoiman saanti myös tulevaisuudessa. Teatterialalla oli edellisvuosien tapaan edustus OKM:n Musiikki-, teatteri- ja tanssikoulustoimikunnassa sekä teatterialan ja musiikkiteknologian ammattitutkintotoimikunnassa.

Liiton omaa koulutustoimintaa toteutettiin lähinnä ajankohtaisen informaation sekä johdon-, hallinnon- ja tiedotus- sekä markkinointikoulutuksen alueilla. Runkona olivat hallintojohtajien ajankohtaispäivät sekä teemakohtaiset seminaarit ja koulutuspäivät.

Erilaisissa yhteistyöprojekteissa pyrittiin kehittämään voimavaroja yhdistämällä teatterien toimintaa ja toimintaedellytyksiä. Näistä merkittävimpiä olivat vierailu- ja kiertuetoiminnan kehittämiseen tähtäävä TEKIJÄ-hanke, jota on toteutettu yhteistyössä Metropolian, Teatterikeskuksen ja T7:n kanssa, sekä laaja Suomen ja Ruotsin teatteritoiminnan yhteistyötä kehittävä Scen Utan Gränser -hanke (Näyttämö ilman rajoja) ruotsalais-suomalaisen kulttuurikeskus Hanasaaren koordinoimana.

STEFI:n henkilöstö toimi myös pyydettyinä kouluttajina ja esitelmäsiinä erilaisissa mm. näyttämötaiteeseen tai tekijänoikeuksiin liittyvissä tilaisuuksissa.

Seminaari- ja koulutustoiminta

Tiedottajien ja markkinoijien koulutuspäivät

Teattereiden tiedottajille ja markkinoijille järjestettiin koulutusta Seinäjoen Kaupunginteatterissa 10.-11.5. sekä yhteistyössä TEKIJÄ-hankkeen ja Teatterikeskuksen kanssa KokoTeatterissa Helsingissä 20.-21.11. Koulutuksissa käsiteltiin mm. teattereiden viestintästrategioiden kehittämistä, viestinnän kipupisteiden työstämistä, johdon ja viestintähenkilökunnan yhteistyötä, saavutettavan viestinnän perusteita ja teattereiden esteettömyyskysymyksiä sekä dynaamisen lipunhinnoittelun luomia uusia mahdollisuuksia.

Hallintojohtajien ajankohtaispäivä

Perinteinen hallinto- ja talousjohtajien ajankohtaispäivä järjestettiin 5.6. Teatterikulman Komedia-salissa. Tilaisuuteen osallistui noin 30 teattereiden edustajaa. Teemoina olivat mm. taajuusalueuudistus ja näytelmäkirjailijasopimuksen kehittämiseen liittyvät haasteet.

Verokoulutus

Veroasioita käsitellyt koulutus järjestettiin jälleen 27.9. Teatterikulmassa. Alustajana toimi verohallinnon ylitarkastaja Janne Myllymäki. Seminaari oli jatkoa vuotta aiemmin järjestetylle koulutukselle ja tällä kertaa käsiteltiin palkkaverotukseen ja matkakustannuksiin liittyvien kysymysten ohella verotuskäytäntöjä ja taiteilijoiden lähdeverokysymyksiä.

Seminaarit Tampereen Teatterikesässä

Tampereen Teatterikesässä järjestettiin 10.8. perinteikkäästi Teatteri- ja Mediatyöntekijät ry:n (Teme) kanssa kaikille avoin seminaari, joka käsitteli tekijöiden ja tilaajien näkökulmaa teemalla *Miksi teatteria tehdään?* Päivän vetivät Raimo Söder (Teme) ja Tommi Saarikivi ja tilaisuudessa kuultiin useita puheenvuoroja sekä paneelikeskustelu, joihin osallistui lukuisia teatterin tekijöitä ja useamman kaupungin tilausvastaavia kulttuurin alueelta sekä OKM:n kulttuuriasianneuvos Katri Santtila. Tilaisuudessa oli jälleen arviolta 100 osallistujaa.

Teatterikesän puheenjohtajaseminaari järjestettiin lauantaina 11.8. Tampereen Työväen Teatterissa. Tilaisuudessa oli noin 60 osallistujaa. Seminaarin teema oli *Teatterin rahoitusnäkökulmat valtion ja kaupungin näkökulmasta*. Alustajina toimivat apulaisjohtaja Reijo

Vuorento Kuntaliitosta ja valtiosihteeri Jarmo Lindén OKM:stä sekä toimitusjohtaja Saarikivi. Seminaarissa käytiin keskustelua teatterin keinoista vaikuttaa valtion ja kuntien rahoitukseen pitäen erityisesti esillä hallituskauden lopulle vuosiin 2014-2015 kohdistuvat leikkausuhat, ja keskusteltiin keinoista valmistautua syksyn 2012 kuntavaaleihin.

Tutkimukset ja projektit

Teatterissakäyntitutkimus 2012

Suomen Teatterit ry toteutti talvella 2012 säännöllisin väliajoin yhteistyössä Taloustutkimuksen kanssa järjestetyn Teatterissakäyntitutkimuksen. Tutkimusta varten koottu tilastotyöryhmä teki tutkimusta varten valmistelutyötä ja muokkasi tutkimuksen pohjan ajanmukaiseksi tinkimättä kuitenkaan olennaisilta osin tutkimuksen vertailukelpoisuudesta aiemmin toteutettujen tutkimusten kanssa. Tilastotyöryhmässä oli edustajia STEFI:n jäseneteattereista, Tanssin Tiedotuskeskuksesta, Teatterikeskuksesta, Taloustutkimuksesta sekä Teatterin tiedotuskeskuksesta, joka vastaavasti pohti tilastointiinsa ja sen raportointiin liittyviä kysymyksiä ja kehittämistoimenpiteitä vuonna 2013.

Tutkimus osoitti selkeästi, että suomalaiset käyttävät edelleen pääpiirteittäin entisellä tasolla näyttämötaiteen palveluita ja aikovat käyttää niitä vastaavalla tasolla jatkossakin. Ilahduttavaa oli kiinnostuksen kasvu näyttämötaidetta kohtaan nuoremmissa ikäryhmissä, kun teatterin katsojien keski-ikä kuluvinä vuosina on pääosin vaikuttanut olevan tilastollisesti jossain määrin kasvussa. Kansalaisten vallitsevat näkemykset ovat, kuten aiemmissakin tutkimuksissa, edelleen kulttuurimyönteisiä. Valtaosa vastaajista kokee, että kulttuurielämät nostavat heidän elämänlaatuaan, ja että kulttuuria pitää tukea vähintään nykyisellä tasolla tai tukia pitäisi korottaa.

TEKIJÄ –hanke

STEFI:n ja Teatterikeskuksen yhteisen työryhmän tavoitteena oli luoda käytännöllinen yhteistyöprojekti kiinteiden teattereiden ja ryhmien vierailuyhteistyön kehittämiseksi. Tätä tarkoitusta varten laadittiin ESR-tukihakemus kolmen vuoden laajalle projektille. Mukaan saatiin myös Baltic Circle, Föreningen Luckan, Tutkivan teatterityön keskus ja Ammattikorkeakoulut Metropolia sekä Novia. Pitkän valmistelutyön jälkeen lopullinen hankehakemus saatiin hyväksyttyä vuonna 2010 ja TEKIJÄ-hanke käynnistyi vuonna 2011. STEFI osallistuu hankkeeseen yhteensä 1800 euron panoksella, johon liittyvä kustannusvastuu on jyvitetty hankkeen toimintavuosille 2011–2013.

Projektin tarkoituksena on ollut luoda maahan kiertuejärjestelmä, jossa ryhmät voivat toteuttaa kiertueita maan kiinteissä teattereissa. Näin he voisivat tulevaisuudessa luoda itselleen tehokkaammin työtilaisuuksia sekä lisätä kiinteiden teatterien ohjelmistotarjontaa. Hankkeessa on järjestetty keskeisenä osana myös monipuolista koulutustoimintaa teatterikaupungeissa. Projektin hallintoa hoitaa Tampereen Yliopiston T7. Hankkeen johtoryhmään ovat kuuluneet STEFI:n hallituksessa keväeseen 2012 toiminut Ilkka Laasonen sekä toimitusjohtaja Saarikivi.

Projekti eteni vuoden 2012 aikana kohti kolmatta ja viimeistä esitysten haku- ja tilauskierrostaan, ja saavuttaa päätöksensä kesällä 2013. Johtopäätöksiä ja hankkeen loppuraportteja aletaan valmistelemaan kevään 2013 aikana.

Näyttämötaide saavutettavaksi – jatkohanke 2012

STEFI:n edustajina Kuuloliiton vuonna 2008 aloittamassa Näyttämötaide saavutettavaksi hankkeessa toimivat Tommi Saarikivi ja järjestösihteerit Taija Kyheröinen sekä Hanna-Reetta Schreck. Hankkeessa selvitetään näyttämötaiteen saavutettavuuteen liittyviä kysymyksiä, joista keskeinen teema on ollut edistää tekstitysten edellytyksiä ja toteuttamistapoja suomalaisissa teattereissa. Hanke on saanut jatkoaikaa keväälle 2013 asti.

Loppuvuodesta 2012 sovittiin Kuuloliiton kanssa laajan selvityksen toteuttamisesta, joka kartoittaa teatterialan nykyiset tekstityskäytännöt, tekstitysten käytön laajuuden ja käytetyt tekniset ratkaisut sekä selvittää edellytyksiä levittää tekstityksiä näytelmävalityksen yhteydessä yhdenmukaisessa formaatissa. Tavoitteena on laatia teattereille suositukset siitä, millaisella yhteisellä järjestelmällä ja minkälaisin teknisin ratkaisuin tekstitettyjen esitysten toteuttaminen voisi olla yhä laajemmalle osalle teatterikenttää kustannustehokasta ja vaivatonta toimintaa tulevaisuudessa.

Esteettömyyskartoitus ja esteettömyysopas

Keväällä 2012 toteutettiin yhdessä Kulttuuria kaikille -palvelun kanssa laaja teatterialan esteettömyyskartoitus, jolle OKM myönsi avustuksen. Selvitys osoitti teattereiden moninaisen tarpeen lisätiedolle saavutettavuuskysymyksistä.

Kartoituksen pohjalta alkoi saavutettavuusoppaan työstäminen teattereille, ja opas "Teatteria kaikille! Opas teattereille saavutettavaan toimintaan" valmistui joulukuussa 2012. Opas sisältää saavutettavuuden edistämistä tukevia keinoja ja välineitä teattereille (mm. teemoista kuvailutulkkaus, tekstitys, viittomakielinen tulkkaus, saavutettava viestintä, esteetön ympäristö ja rakennus). Opas julkaistaan vuoden 2013 alussa suomeksi ja ruotsiksi, ja se postitetaan kaikille vos-teattereille, Teatterikeskuksen jäsenille, Suomen sinfoniaorkesterit ry:n jäsenille sekä teatterialan järjestöille. Opas on saatavilla myös verkkoversiona Kulttuuria kaikille -palvelun sivuilta.

Teatterien tuloksellisuusarviointi

Teattereiden tuloksellisuuden arvioinnista ja kannustavammasta valtiosuosijärjestelmästä käytiin edelleen vuonna 2012 vilkasta keskustelua, mutta OKM:n kokeilukierroksen johdettua ministeriön kannalta epätyytyttäviin tuloksiin, on teatterin laadun ja vastaavien taidealalla vaikeasti mitattavien suureiden mittaamiseen tarkoitettuna työkalun kehittämistyö toistaiseksi odottamassa ministeriön uusia avauksia. Ilahduttavaa on kuitenkin, että ministeriö kutsui teatteria, museoita ja orkestereita edustavat järjestöt esittämään kantansa asiassa syksyllä 2012.

TIEDOTUSTOIMINTA

Tiedotus jäsenille toteutettiin vuonna 2012 kaksi kertaa kuukaudessa lähetettävällä sähköpostikirjeellä. Lisäksi sähköposti mahdollisti nopeiden ajankohtaisten viestien joustavan toimittamisen jäsenille. Liitto käytti apuna kyselyissä ja kartoituksissa sähköistä tiedonkeruupalvelua Webropolia, jonka avulla on helppo kerätä ja lajitella tietoa. Webropoliiin on hankittu yhteislisenssi Teatterikulman neljän järjestön kanssa.

Nettisivujen yhteydessä sijaitsevaan Jäsenpalvelut-osioon päivitettiin hyödyllistä tiedotusaineistoa jäseneteattereiden käyttöön, esimerkiksi lausuntoja kunnille. Myös teatterialan yhteinen Thalia-gaala sekä gaalan pääyhteistyökumppani Veikkaus Oy näkyivät liiton nettisivuilla.

STEFI lähetti medialle tiedotteita liiton merkittävistä uutisista ja hankkeista, kuten vuosikokouksesta ja sen kannanotosta, Vuoden Teatteri ja Lasten ja nuorten teatteriteko -kilpailuista, kannanotoista valtion talousarvioon sekä uusista jäsenistä. Satupäivästä tiedotettiin erikseen sekä lisäksi hankkeen omien nettisivujen (www.satupaiva.fi) kautta.

Järjestön tiedotustoiminnan kehittämiseksi tutkittiin edelleen sähköisten menetelmien kehittämistä nykytarpeiden mukaisiksi. Massasähköpostitukset osoittautuivat etenkin vanhalle palvelimelle ongelmalliseksi, mutta tilanne saatiin alkuvuoden atk-laitteiden ja palvelimen uusimisen jälkeen hallintaan.

Vuoden 2012 lopulla päätettiin kevään 2013 aikana toteuttavasta laajasta graafisen ilmeen uudistusprojektista, jonka osana liiton nettisivut, uutiskirje ja tiedotuskäytännöt uudistetaan ajanmukaisiksi ja jäseniä paremmin palveleviksi. Samalla muu graafinen materiaali uudistuu.

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

Kansainvälisen toiminnan painopiste oli valvoa näyttämötaiteen etuja Euroopan Unionissa tehtävässä päätöksenteossa sekä vaikuttaa Veikkauksien edunsaajien yhteisen hankkeen kautta myönteisesti EU:n rahapelipolitiikkaan ja sen vaikutuksiin kotimaisten rahapelimonopolioiden kannalta. EU:n sääntelyyn ja päätöksentekoon STEFI vaikutti olemalla aktiivisesti mukana Euroopan teatteri- ja orkesterialan työnantajaliittojen yhteisjärjestössä PEARLE*:ssa. STEFI osallistui yhtenä keskeisenä toimijana myös EU:n *Social Dialogue* -ohjelman mukaiseen työnantajajärjestöjen ja työntekijäliittojen eurooppalaiseen vuoropuheluun. Pohjoismaista yhteistyötä jatkettiin perinteiseen tapaan yhteistyössä muiden pohjoismaisten teatterialan järjestöjen kanssa NTRL-organisaation säännöllisissä tapaamisissa.

STEFI:n toiminta PEARLE*:ssa

STEFI:n toimihenkilöt olivat mukana PEARLE*:n toiminnassa osallistumalla järjestön vuosittaisiin työkonferensseihin sekä konsultoimassa Euroopan laajuisten näyttämötaidetta koskevien selvitysten valmistelua. Tärkeimpiä asioita olivat edelleen mm. elävän esittävän taiteen julkisen tuen kehittäminen, teatterialan ammattilaisten kansainvälistä liikkuvuutta estävien seikkojen poistaminen esim. verotuksen ja sosiaaliturvan osalta, kolmansista maista tulevien taiteilijoiden viisumikysymykset, EU:n työaikadirektiivin uudistushanke, joka kuitenkin aivan loppuvuodesta 2012 näyttää viivästyneen aina vuoteen 2014 asti, työsuojelukysymykset, kannettavien mikrofonien digitalisointi ja aaltoalueuudistus, joka saa konkreettisen ratkaisunsa Suomessa vuonna 2013, sekä tekijänoikeuksiin liittyvät säännösmuutoshankkeet.

EU:n suuremmat säännösten harmonisointi- ja muutosprosessit ovat usein monivuotisia ja edellyttävät jatkuvaa seurantaa. Tässä suhteessa PEARLE*:n panos näyttämötaiteen lobbaajana ja edunvalvojana on myös STEFI:lle tärkeä. Myös eurooppalaisen kulttuuritilastoinnin kehittäminen esim. julkisen tuen vertailukelpoisuuden parantamiseksi oli ajankohtaista.

EU:n *Social Dialogue* -ohjelmassa (SSDC) käsiteltiin suurelta osin edellä mainittuja teemoja yhdessä työntekijäpuolen kanssa. SSDC:n ideana on toimia jonkinlaisena puitteena kansainvälisen tason työmarkkinakeskustelulle. Myös työskentely EU:n laajentumiseen liittyvissä alan työmarkkinakoulutuksen kehittämishankkeissa jatkui toimintavuoden aikana, johtaen työnantajapuolella uusien työmarkkinaorganisaatioiden järjestäytymiseen mukaan PEARLE*:n toimintaan (Latvia, Bulgaria). Työmarkkinatoiminnan kehittäminen uusissa maissa, joissa toiminta on vielä vakiintumatonta, jatkui edelleen syksyllä 2012.

Eurooppalaisen työlainsäädännön kehittäminen sekä erilaisten työllistävän työn muotojen (kuten freelance-taiteilijat) selkiyttäminen ja mahdollinen säännönmukaistaminen olivat myös esillä. Myös EU:n laajeneminen ja performing arts -alueen työmarkkinatoiminta uusissa jäsenmaissa sekä eteläisessä Euroopassa nousivat hankkeina esiin.

Pohjoismainen toiminta

Pohjoismaista yhteistyötä on toteutettu Pohjoismaisen Teatterinjohtajaneuvoston (NTLR) kautta. Suomalaisina jäseninä hallituksessa ovat toimineet teatterinjohtaja Lasse Lindeman sekä toimitusjohtaja Tommi Saarikivi.

NTLR kokoontuu keskustelemaan ajankohtaisista teatteripoliittisista teemoista 2-3 kertaa vuodessa. Tänä vuonna keskustelun keskeisiä teemoja olivat eläkesääntelyn kehitys ja vaikutus teatterialaan erityisesti Norjassa ja Tanskassa, näytelmäkirjailijasopimukset, teattereiden työriidat ja niiden ratkaiseminen sekä teatterialan rahoituksen kehitys. Edelleen käytiin keskustelua tekijänoikeuksista ja niihin liittyvistä käytännöistä, todeten että yhteistyössä voidaan välittää aihetta sivuavia sopimusmalleja ja hyviä käytäntöjä.

Vuonna 2012 STEFI osallistui seuraaviin kansainvälisiin kokouksiin

- SSDC:n kokous 5.3. Brysselissä
- Pearle*:n kevätkokous 8.-9.6. Sofiassa
- Pearle*:n syyskokous 22.-24.11. Brysselissä
- Nordisk Teaterledarrådin kokous 21.11. Tukholmassa

Scen utan gränser

Pohjoismaista ja erityisesti Suomen ja Ruotsin välistä yhteistyötä on edelleen koordinoitu pitkäaikaisella yhteistyöhankkeella, jonka otsikoksi on vakiintunut Scen utan gränser (Näyttämö ilman rajoja).

Hankkeessa on tarkoitus laajasti rakentaa yhteistyötä Ruotsin ja Suomen teatteritoimijoiden välille. Projektin perustana on ollut jo joitakin vuosia jatkunut kiertueyhteistyö Riksteaternin ja muutaman suomalaisen teatterin välillä. Tässä yhteistyössä yksi ruotsalainen teatteriesitys on tehnyt vuosittain laajan kiertueen Suomessa. Tätä hanketta on Suomessa hoidettu vastaanottavien teatterien yhteistyönä ja erityisesti Espoon Kaupunginteatteri on kantanut Åbo Svenska Teaternin kanssa järjestelyvastuuta. Hanketta on sittemmin pyritty laajentamaan ja yhteistyöhön on kutsuttu mukaan suomalaisen teatterikentän järjestöjä, Suomen Teatterit ry:n ohella mm. Teatterikeskus ja Teatterin Tiedotuskeskus.

Hanketta koordinoi Hanasaaren ruotsalais-suomalainen kulttuurikeskus, joka on organisoinut johtoryhmän ja muiden toimintaelinten työtä Suomessa. Kiertue-toiminta on edelleen toiminnan ydintä, mutta hanketta laajennetaan tutkimus-, koulutus- ja kehittämisprojekteilla, joita järjestetään sekä Hanasaaren tiloissa että keskeisten teatterialan tapahtumien yhteydessä.

STEFI:n edustajina projektissa on toiminut toimitusjohtaja Saarikivi. Ohjausryhmään kuuluivat vuonna 2012 myös teatterinjohtajat Jussi Helminen ja Joachim Thibblin.

MUU TOIMINTA

STEFI:n vuosikokous

STEFI:n vuosikokous ja siihen liittyvät tilaisuudet pidettiin 18.-19.4. Joensuun kaupunginteatterissa. Keskiviikkona 18.4. pidettiin avoin seminaari, jossa käsiteltiin muun muassa näyttämötaiteen Veikkauks-rahoitusta ja teattereiden ja Veikkauksen yhteistyön kehittämisen edellytyksiä sekä OKM:n keväällä 2012 toteuttaman valtiosuosjärjestelmän kannustavuuskokeilun koemittareita. Seminaarissa oli noin 80 osallistujaa.

Torstaina 19.4. pidettiin varsinainen vuosikokous keskustelutilaisuuksineen. Vuosikokousta edeltävässä keskustelutilaisuudessa olivat esillä edelleen esittävän taiteen arviointityökalun kehittämiseen liittyvän työn tilannekatsaus, vuonna 2013 toteutuva taajuusalue-remontti ja muut ajankohtaiset asiat. Vuosikokoukseen osallistui yhteensä 81 henkilöä, joista 60 oli äänioikeutettuja teattereiden edustajia. Vuosikokouksen puheenjohtajana toimi Timo Elo.

Hallituksen vaalissa jäsenistä olivat erovuorossa Ilkka Laasonen, Maarit Pyökäri, Tuula Öhman ja Esa Perttu. Hallitukseen valittiin äänestyksen jälkeen Miko Jaakkola, Ilkka Köngäs, Maarit Pyökäri ja Suvi Rihtniemi.

Vuosikokouksen yhteydessä annetussa kannanotossa otettiin kantaa syksyllä 2011 linjattujen hallituskauden mittaisten valtionosuusleikkausten johdosta teattereiden julkisten tukien turvaamisen puolesta. Kannanotossa viitattiin mm. alkuvuodesta 2012 toteutetun teatterissikäyntitutkimuksen tuloksiin. Tutkimus osoitti, että suomalaisten mielestä teatteri lisää elämänlaatua ja hyvinvointia ja että yhteiskunnan tukea teatterille pitäisi joko korottaa tai vähintään säilyttää entisellään.

Thalia-Gaala

Thalia-gaala toteutettiin vuonna 2012 Svenska Teaternissa Helsingissä 11.3.2012. Teatterijärjestöjen Keskusliitto otti edelleen muodollisen vastuun gaalan taloudellis-hallinnollisesta puolesta asettamalla järjestöjen yhteisen järjestelytoimikunnan, jonka puheenjohtajana toimi edellisten vuosien tapaan Johan Storgård. Tapahtuman perustavoite on olla teatterialan laajan ammatillisen osaamisen näyteikkuna suomalaisessa yhteiskunnassa.

Gaalan tuotantomallia muutettiin kahden aikaisempien vuosien tappiota tuottaneen mallin käytyä kustannuksiltaan liian raskaaksi. Vuonna 2012 tehtiin yhteistyösopimus gaalan tuottavan teatterin kanssa. Keskusliiton kustannusosuudesta vastasivat jälleen pääosin STEFI:n kautta saadut yhteistyökumppanit, joista isoimpina Veikkaus Oy ja Lippupiste Oy. Vuonna 2012 Svenska Kulturfonden oli myös gaalan olennainen tukija.

Palkintoja jaettiin edelleen 19 sarjassa, joihin järjestöt olivat kukin asettaneet raadin tai raateja valmistelemaan omien nimikkosarjojensa palkittavia.

STEFI:n nimikkosarjoina olivat Vuoden Teatteri sekä Lasten ja nuorten teatteriteko -palkinto. Näihin sarjoihin liitto asetti omat raadit ja lopullisen valinnan ehdokkaista tekivät diktaattorit.

Vuoden Teatteri raatiin 2012 kuuluivat Jussi Helminen, Tytti Oittinen ja toimitusjohtaja Saarikivi. Raadin sihteerinä toimi Hanna-Reetta Schreck ja diktaattorina Raija-Sinikka Rantala. Voittajaksi vuonna 2012 valikoitui Suomen Kansallisteatteri.

Lasten ja nuorten Teatteriteko-palkintosarjassa raadissa olivat Hämeenlinnan Kaupunginteatterin johtaja Heikki Paavilainen, Tuula Öhman, Hanna-Reetta Schreck ja Tommi Saarikivi. Voittajan valitsi Eila Roine. Palkinnon sai vuonna 2012 Oulun lasten ja nuorten teatterifestivaali.

Gaala onnistui kohtuullisen hyvin. Televisioinnin puuttuminen toi ohjelman järjestelyyn tiettyä joustavuutta, mutta jotkut pitivät väliajatonta ohjelmakokonaisuutta raskaana. Tapahtumasta saatu palaute käsiteltiin huolellisesti gaalan kehittämiseksi edelleen toimivammaksi kokonaisuudeksi tuleville vuosiksi.

Taloudellisesti gaala oli edellisiä vuosia riskittömämpi kokonaisuus ja päättyi lopulta runsaan 2000 euron tappioihin, joita järjestävät järjestöt pitivät pääosin hyväksyttävänä. Tulevien gaalojen talouden vakauttamiseksi esiteltiin STEFI:n vuosikokouksessa sekä Teatterijärjestöjen

Keskusliitossa malli, jossa valtio-osuusteattereilta ja alan järjestöiltä kerätään etukäteen kolehti. Sen avulla kustannukset jaetaan pieneen toimijakohtaisiin panoksiin ja kerätään osa gaalan budjettiin tarvittavista tuloista. Kolehtimalli hyväksyttiin ja sillä kerättiin loppuvuodesta lähes 15 000 euroa kattamaan vuoden 2013 gaalan ja järjestävän teatterin kuluja.

Teatterikortteja ammattilaisille

STEFI jakoi edelleen teatterialan henkilökortteja alan ammattilaisille. Kortti tarjoaa mahdollisuuden nähdä teatteriesityksiä erityisin ammattilaishinnoin. Keskustelu kortin kehittämisestä muiden teatterialan järjestöjen kanssa käynnistyi vuoden aikana ja uudistustyö käynnistyy keväällä 2013.

Yhteistyösopimukset

STEFI jatkoi edelleen vuonna 2012 Veikkaus Oy:n kanssa pitkäaikaiseksi tarkoitettua yhteistyösopimusta. Sopimuksella pyritään tukemaan sekä Veikkauksen että liiton tavoitteita suomalaisen teatteritoiminnan edistämiseksi. Käytännössä sopimus koski taloudelliselta kannalta Thalia-gaalan tukemista, johon kanavoitiin suoraa taloudellista tukea STEFI:n kautta.

Vuonna 2012 Veikkauksen edustajat osallistuivat STEFI:n tapahtumiin kertomalla Veikkauksen toiminnan tavoitteista ja mahdollisuuksista laajempaan yhteistyöhön Veikkauksen ja ammattiteattereiden välillä. Tavoitteena on laajentaa yhteistyötä vuonna 2013.

Vuodelle 2013 sovittiin Kuuloliiton kanssa yhteistyösopimus tekstityshankkeen selvitystyön toteuttamisesta Kuuloliiton projektivaroin. Suomen Teatterit ry palkkaa Iida Turpeisen toteuttamaan erillisrahoitettua hanketta keväällä 2013.

Suomen Teatterit ry osallistui vuonna 2012 kulttuurialan järjestön yhteiseen valmisteluun, jolla Kulttuuria Kaikille –palvelun taustaorganisaatioksi perustetaan erillinen, itsenäinen yhdistys. Palvelu on tähän asti toiminut museoalan toimijoiden yhteydessä ministeriön erillisrahoituksen turvin. Suomen Teatterit ry on yksi perustettavan uuden yhdistyksen perustajajäsenistä.

Talous

STEFI:n talous oli toimintavuonna vakaa. Toiminnan rahoituslähteenä olivat perinteiseen tapaan pääosin jäsenmaksut ja oman toiminnan tuotot. OKM:n valtionapu liitolle oli 24 000 euroa.

Euroopan taloustilanteen kehityttyä epävakaaaksi ja vaikeasti ennustettavaksi hallitus päätti jo edellisen toimintavuoden lopussa siirtyä aktiivisempaan ja riskittömämpään sijoitusomaisuuden hallintaan, ja teki vuoden 2011 lopussa SEB Rahastoyhtiö Suomi Oy:n kanssa sopimuksen järjestön sijoitusvarallisuuden hoidosta. Sijoitusomaisuuden arvon kehitys oli ollut erityisesti syksyllä 2011 negatiivista yleisen talouskehityksen mukana, mutta tehdyt sijoitusratkaisut osoittautuivat vuoden 2012 aikana onnistuneiksi. Sijoitusomaisuuden tuotto vuodelta 2012 toteutui maltillisen sijoitusstrategian tavoitehaarukassa ennusteeseen nähden hyvin.

STEFI:n tilinpäätös oli ylijäämäinen 161 033,20 euroa. Huomattava ylijäämä selittyy sijoitusomaisuuden järjestelyjen yhteydessä tulokseen kirjatulla luovutusvoitolla. Varsinaisen toiminnan kulut kasvoivat 0,68 prosenttia toimintavuonna 2012, ja yhdistyksen toiminnan talouskehitys pysyi näin yleisen indeksi- ja palkkatason kehityksen suhteen maltillisena. Taseen loppusumma oli 1 058 236 euroa.

JÄSENYEDET JA EDUSTUKSET

Suomen Teatterit ry kuului vuonna 2011 jäsenenä Suomen Teatterijärjestöjen Keskusliittoon, Teatterin Tiedotuskeskus ry:hyn, Pohjoismaiseen Teatterinjohtajaneuvostoon, Euroopan esittävien taiteiden työnantajaliittoon (PEARLE*), Helsingin Kauppakamariin ja Tekijänoikeusyhdistys ry:hyn. STEFI oli myös osakkaana Nordic Drama Corner Oy:ssä 25 prosentin osuudella. Syyskuussa 2012 Tanssin Tiedotuskeskus hyväksyi STEFI:n uudeksi jäsenekseen.

Teatterijärjestöjen Keskusliiton hallituksessa STEFI:ä edusti toimitusjohtaja Tommi Saarikivi, joka vuonna 2012 myös toimi järjestön hallituksen puheenjohtajana. Leevi Mentula on Saarikiven varajäsen.

Teatterin Tiedotuskeskuksen hallituksessa STEFI:n edustajana toimi toimitusjohtaja Saarikivi ja hallituksen puheenjohtajana STEFI:n hallituksen jäsen Maarit Pyökäri.

Näyttämöväen Vanhuudenturvasäätiön hallituksessa vuonna 2012 STEFI:n edustajina toimivat Tommi Saarikivi, Riitta Väisänen-Lahti ja Jukka Jokinen sekä varajäseninä Stina Lindroos, Marja Kuuluvainen ja Tommi Saarikivi, joka siirtyi varsinaiseksi jäseneksi Matti Holopaisen tilalle. Vuoden lopussa sääntöjen mukaisiksi järjestön edustajiksi kaudelle 2013-2014 valittiin varsinaisiksi jäseniksi Tommi Saarikivi, Helena Ahonen ja Harri Natunen sekä varajäseniksi Leevi Mentula, Pasi Laukka ja Ulla Hämäläinen.

STEFI:n edustajana Kiinteistö Oy Teatterikulman hallituksessa toimi Tommi Saarikivi.

STEFI:ä edusti Nordic Drama Corner Oy:n hallituksessa Matti Holopainen ja huhtikuusta 2012 eteenpäin toimitusjohtaja Saarikivi.

Kustannus Oy Teatterin hallituksessa STEFI:n edustajina toimivat Riitta Väisänen-Lahti (puheenjohtaja), Tommi Saarikivi (kokousedustaja) ja Leevi Mentula (varajäsen).

Pohjoismaisen Teatterinjohtajaneuvoston hallituksessa toimintavuoden Suomen edustajina olivat toimitusjohtaja Tommi Saarikivi ja teatterinjohtaja Lasse Lindeman.

Euroopan esittävien taiteiden työnantajaliittojen järjestön (PEARLE*) kokouksissa ja työryhmissä STEFI:n edustajana toimi toimitusjohtaja Tommi Saarikivi. Saarikivi edusti työnantajapuolta myös SSDC:n kokouksessa Brysselissä.

Opetushallituksen asettaman teatterialan ammattitutkintotoimikunnan jäsenenä toimivat Jukka Jokinen, Harri Natunen ja Veronica Stycz.

OKM:n asettaman kulttuuri- ja AV-palveluasioita valmistelevan EU-jaosto 31:n kokoonpanoon Suomen Teatterit ry:n edustajaksi valittiin toimitusjohtaja Tommi Saarikivi.

Teatterimuseon edustajistossa jäseninä olivat Hanna-Reetta Schreck ja Hannu Hakala. Lisäksi Tommi Saarikivi oli Eeva-Sisko Artellin varajäsen.

Jussi Helminen edusti STEFI:ä teattereiden tuotantojärjestelmää kehittävässä ESR-rahoitteisessa Kierre-projektissa.

Hallituksessa keväällä 2012 istunut Tuula Öhman toimi edelleen STEFI:n edustajana Albert Salorannan säätiössä, joka jakaa apurahoja iäkkäille näyttelijöille.

SUOMEN TEATTERIT RY:N HALLITUS JA NEUVOTTELUKUNNAT

Suomen Teatterit ry:n hallituksessa olivat toimintavuoden 2012 päättyessä seuraavat jäsenet:

Vuosikokouksen valitsemana puheenjohtajana toimi tilaajajohtaja Lasse Eskonen, jäsenenä teatterinjohtaja Jussi Helminen Espoon Kaupunginteatterista, kulttuurilautakunnan jäsen Pasi Laukka Oulun kaupunginteatterista, teatterinjohtaja Miko Jaakkola Kajaanin Kaupunginteatterista, talousjohtaja Harri Natunen Rauman Kaupunginteatterista, toiminnanjohtaja Ilkka Köngäs Tanssiteatteri Rimpparemmistä, teatterinjohtaja Maarit Pyökäri Lahden Kaupunginteatterista, teatterinjohtaja Mansi Stycz Teatteri Mukamaksesta, teatterinjohtaja Johan Storgård Svenska Teatern i Helsingforsista sekä toimitusjohtaja Suvi Rihtniemi. Hallituksen varapuheenjohtajana toimi Suvi Rihtniemi.

Hallitus kokoontui toimintavuoden aikana yksitoista kertaa.

Lasten- ja nukketeatterineuvottelukunnan puheenjohtajana toimi Teatteri Mukamaksen johtaja Mansi Stycz. Jäseninä olivat Maija Baric Nukketeatteri Samposta, Johanna Bergman Teatteri Hevosenkengästä, Tiina Järvi Ahaa Teatterista, Vibeke Löfgren Unga Teaternista sekä Elise Richt Teatteri 2000:sta, joka on liitetty Tampereen Työväen Teatterin yhteyteen. Neuvottelukunnan sihteerinä toimi Hanna-Reetta Schreck/Taija Kyheröinen. Neuvottelukunta kokoontui kaksi kertaa.

Tanssiteatterineuvottelukunta kokoontui toimintavuoden aikana neljä kertaa. Puheenjohtajana toimi edelleen Katja Lehmusari Aurinkobaletista ja jäseninä Ulla Jarla Tanssiteatteri Raatikosta, Anniina Kumpuniemi Tanssiteatteri MD:stä, Antti Lahti Tanssiteatteri Minimistä, Marinella Jaskari Helsinki Dance Companysta, Helena Jäykkä JoJo – Oulun Tanssin Keskuksesta, Matti Paloniemi ja Ilkka Köngäs Tanssiteatteri Rimpparemmistä, Eeva Soini Tanssiteatteri ERI:stä ja Iris Autio Tero Saarinen Companysta. Neuvottelukunnan sihteerinä toimi Hanna-Reetta Schreck/Taija Kyheröinen.

Kunnallisten teattereiden neuvottelukunnan puheenjohtajana on toiminut teatterinjohtaja Maarit Pyökäri. Neuvottelukunnalla ei ollut vuoden aikana kokouksia Oulun yksityistymisprosessin tultua päätökseen.

Vuosikokouksen valitsemina tilintarkastajina toimivat HTM Vesa Ikäheimo ja HTM Pekka Uusitalo. Heidän varamiehinnään samassa järjestyksessä toimivat HTM Marjatta Ojala ja Päivi Ollila.

SUOMEN TEATTERIT RY:N TOIMISTO

STEFI:n toimisto sijaitsee Teatterikulmassa osoitteessa Meritullinkatu 33 G 2 00170 Helsinki.

STEFI:n toimitusjohtajana toimii varatuomari Tommi Saarikivi, lakimiehenä OTK Leevi Mentula, järjestösihteerinä FM Hanna-Reetta Schreck ja osa-aikaisena projektisihteerinä HuK Iida Turpeinen. Hanna-Reetta Schreck jäi perhevapaalle syyskuussa, jolloin hänen sijaisenaan aloitti FM Taija Kyheröinen.

STEFI:n kirjanpito ja palkanlaskenta toteutettiin ostopalveluna Tiliverkko Oy:stä ja atk-tuki Config Oy:ltä. Verkkopalvelu ostettiin Nebula Oy:ltä. Vuoden lopussa tehtiin sopimus graafisen ilmeen, web-sivuston ja uutiskirjeen uusimisesta yhteistyössä Tero Ahonen Tmi:n kanssa.

STEFI:N JÄSENET VUODEN 2012 LOPUSSA

Uutena varsinaisena jäsenenä STEFI:in liittyi vuonna 2012 Tero Saarinen Company. Teatteri 2000 fuusioitui vuoden vaihteessa Tampereen Työväen Teatterin kanssa, eikä näin ollen ollut enää vuonna 2012 itsenäinen vos-teatteri.

Suomen Teatterit ry:n jäseniä toimintavuoden 2012 lopussa oli yhteensä 49:

Ahaa-Teatteri, Aurinkobaletti, Espoon Kaupunginteatteri, Helsingin Kaupunginteatteri, Hämeenlinnan Kaupungin Teatteri, Joensuun Kaupunginteatteri, JoJo – Oulun Tanssin Keskus, Jyväskylän kaupunginteatteri, Kajaanin Kaupunginteatteri, Kemin Kaupunginteatteri, Kokkolan Kaupunginteatteri, Komediateatteri Arena, Kotkan Kaupunginteatteri, Kouvolan teatteri, Kuopion Kaupunginteatteri, Lahden kaupunginteatteri, Lappeenrannan Kaupunginteatteri, Mikkelin Teatteri, Nukketeatteri Sampo, Oulun kaupunginteatteri, Porin Teatteri, Rauman Kaupunginteatteri, Riihimäen Teatteri, Rovaniemen Teatteri – Lapin Alueteatteri, Savonlinnan Teatteri, Seinäjoen Kaupunginteatteri, Suomen Kansallisteatteri, Svenska Teatern i Helsingfors, Teatteri Jurkka, Tanssiteatteri ERI, Tanssiteatteri MD, Tanssiteatteri Minimi, Tanssiteatteri Raatikko, Tanssiteatteri Rimpparemmi, Tampereen Komediateatteri, Tampereen Teatteri, Tampereen Työväen Teatteri, Teatteri Hevosenkenkä, Teatteri Imatra, Teatteri Eurooppa Neljä, Teatteri Mukamas, Teatteri Vantaa, Tero Saarinen Company, Turun Kaupunginteatteri, Unga Teatern, Vaasan Kaupunginteatteri, Varkauden Teatteri, Wasa Teater ja Åbo Svenska Teater.